

ד ב - ט

רארא (חשיא)

(הערה: לבעידת הקטורות בפסוק ז' עיין גליון רארא תש"ו שהיה כולו מוקדש רק לפסוק זה.)

א. תאליה כלליות

1. הסבר, מה הן הסגולות המיוחדות (בסגנון, במבנה) המשותף לדברי ה' כאן (פסוקים ב'-ח') את אופיו החגיגי.
2. דברי ה' (ב'-ח') מחולקים לשתי פסקאות ב'-ה' ; ו'-ח', המחוברות ע"י מלת התוצאה "לכן". הסבר מה הן הסגולות המיוחדות בחלק הראשון (ב'-ח') הנודמות לתוצאות המובטחות בחלק השני (ו'-ח').

- ב. "וידבר אלוהים אל משה ויאמר אליו אני ה'".
טמות רבה ו' א': הוא שאמר הכתוב (קהלת ב'): "ופניתי אני לראות חכמה והוללנה וסכלות, כי מה האדם שיבוא אחרי המלך, את אשר כבר עשוהו". הפסוק הזה נאמר על שלמה ועל משה... כיצד נאמר על משה? לפי שכבר הודיע הקב"ה למשה שלא יניס אותם פרעה לילך, שנאמר (ג' י"ט): "ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה" - ומשה לא שמר את הדבר הזה, אלא בא להתחכם על גזרתו של הקב"ה והתחיל אומר (ה' כ"ב): "למה הוציאת לעם הזה?" והתחיל לדון לפניו, ועל זה נאמר שאותה חכמה ודעת של משה - של הוללות וסכלות היו. "כי מה האדם שיבוא אחרי המלך?" - וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הדב"ה, "את אשר עשוהו" - מה שכבר גלה לו... ועל דבר זה (כלומר: על דברי טענותיו של משה) בקשה מלת הדין לפגוע במשה שג': "וידבר אלוהים אל משה"; ולפי שנסתכל הקב"ה שבטביל צער ישראל דבר כן, חזר ונהג עמו במדת הרחמים, שג' "ויאמר אליו אני ה'".
1. מהי הבקרת טל המדרס על משה?
2. מה הרמזים בפסוקנו שעליהם בנוי המדרס ומה הקשיים הלשוניים שאותם הוא מתרץ?

ג. טאלות ודיוקים ברש"י:

1. ב ד"ה וידבר אלוהים אל משה
2. ז. "וגם הקימותי את בריתי"
3. ה. "וגם אני"
- א) מה קשה לו?
- א) מה ראה רש"י לכפל בלשון "על טהקטה לדבר ולאמר".
- א) מה קשה לו?
- א) מה ראה להוסיף מלת "בני ישראל הנואקום"

ד. והבאתי אתכם אל הארץ.

בעל אור החיים מקשה: קשה, כי דברי אל עליון דברו טהור הוא, כי יוצאי מצרים הם הנכנסים לארץ, דכתיב "והבאתי אתכם אל הארץ" ולא מצינו שכן היה, אלא את בנייהם הביא שמה, אבל כל דור יוצאי מצרים מבין עשרים שנה נפלד נוציהם במדבר?

ראב"ע: כי רבים מיוצאי מצרים, גם בניהם יחטאו כהם.

1. הסבר מה הן שתי החטופות הניתנות לראב"ע לש לה הנ"ל?
 2. החוכל לתרץ קושיה זו בדרך אחרת על סמך הנאמר בפ' ו'.
- ואגב תתרץ גם שאלת מבנה בפ' זה, שנתקשן בו כמה מפרשים: כיצד נאמרה התוצאה של "וידעתם כי אני ה'" לבין ההבטחות על הנסים והחטופות שעתיד ה' לעשות להם, ולמה לא באה בסוף בלס'?

ה. וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה.

1. הטוה לפסוק זה את חגובת העם
ד' ל'-ל': וידבר אהרן את כל הדברים אשר דבר ה' אל משה...
ויאמן העם וישמעו כי טקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענים ויפדו וישתחרו. מהי סבת חטויה בחגובת העם?
2. רמב"ן ד"ה מקצר רוח. (סיים לב' ט'). נפלה בספרים: במקום "מרעתה" צ"ל "מדעתה" שידור לו".
ספורנו: "מקצר רוח ד"ה ומעבודה קשה".
מה בין חני המפרשים בהסבר הנ"ל, "מקצר רוח ומעבודה קשה"?

הטאלות המסומנות א קטות, המסומנות XX קטות ביותר, ענה כפי בחיריך.
שלח את תשובותיך לנחמה ליבוביץ, ירושלים קריית משה.